OIKEUSMINISTERIÖ

LAUSUNTO

12.2.2018

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle
Asia: HE 194/2017 vp - Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta sekä kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi.
LsN Jussi Matikkala

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä kirjallista lausuntoa yllä mainitusta hallituksen esityksestä. Oikeusministeriö esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavan.

Oikeusministeriö on 6.11.2017 antanut esitysluonnoksesta lausunnon (OM 196/43/2017). Lisäksi oikeusministeriö on 14.12 2017 myöntänyt esittelyluvan esityskokonaisuuteen sisältyvän oikeusministeriön toimialaan kuuluvan rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 47 luvun 1 ja 8 §:n muuttamista koskevan lakiehdotuksen osalta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettua lakia. Lakiin tehtäisiin ne välttämättömät muutokset, jotka aiheutuvat henkilönsuojaimia ja köysiratalaitteistoja koskevista Euroopan unionin asetuksista. Asetukset korvaavat henkilönsuojaimia ja köysiratalaitteistoja koskevat direktiivit. Lisäksi kuluttajakäyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia koskien annettaisiin laki kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista sekä näiden henkilönsuojainten markkinavalvontaan liittyen laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta.

Lisäksi tarkoituksena olisi selkeyttää ja yhdenmukaistaa tuotteita koskevaa rikoslakitasoista rangaistussääntelyä. Valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun luovuttajan toiminta voisi tulla rangaistavaksi rikoslain 44 luvun 1 §:n terveysrikoksena riippumatta siitä, onko kyse työssä käytettävistä teknisistä laitteista vai yksityiseen kulutukseen tarkoitetuista henkilönsuojaimista ja koneista.

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

Oikeusministeriö on edellä mainitussa lausunnossaan arvioinut esityskokonaisuuteen sisältyviä sakkorangaistuksen uhkaisia rikkomussäännöksiä, rikoslain säännöksiä ja ehdotetun lain kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista 9 §:n tarkastusoikeutta koskevia ehdotuksia ja niiden perusteluja. Jatkovalmistelussa oikeusministeriön esittämiä näkökohtia on otettu huomioon.

Rikoslain 44 luvun 1 §:n terveysrikoksen ja rikoslain 47 luvun 1 §:n työturvallisuusrikoksen osalta oikeusministeriö esitti lausunnossaan harkittavaksi, että vaarallisten henkilönsuojaimien ja köysiratalaitteistojen valmistajien, maahantuojien ja jakelijoiden vastuuta arvioitaisiin rikoslain puolella lähtökohtaisesti terveysrikoksen perusteella. Terveysrikoksen tunnusmerkistö koskee juuri vaarallisen tavaran, aineen, valmisteen ja esineen valmistusta, maahantuontia ja luovuttamista. Tällöin työturvallisuusrikosta ei tarvitsisi kuormittaa muita henkilöitä kuin työnantajia ja niiden edustajia koskevilla vastuusäännöksillä.

Esityksessä onkin lähdetty siitä, että kysymyksessä olevan aineellisen sääntelyn tarkoittamien valmistajien, maahantuojien, jakelijoiden ja muiden luovuttajien säännöstenvastaista menettelyä arvioitaisiin terveysrikosta koskevan sääntelyn perusteella eikä työturvallisuusrikoksen perusteella. Tämä on luonteva ja asianmukainen lähtökohta. Työturvallisuusrikoksen soveltamisalaan jää tällöin työnantajan ja työnantajan edustajan työturvallisuusmääräysten rikkomista koskeva menettely. Rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen tavoitteiden toteuttamiseksi se normikokonaisuus, jonka rikkominen voi tulla arvioitavaksi työturvallisuusrikoksena, on määritelty rikoslain 47 luvun 8 §:n 1 momentin 4 kohdassa, jota esityksessä myös ehdotetaan muutettavaksi.

Oikeusministeriöllä ei ole esityksestä muuta lausuttavaa.